

Väljaandja: Majandus- ja taristuminister
Akti liik: määrus
Teksti liik: terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp: 01.02.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv
Avaldamismärge: RT I, 29.01.2021, 4

Energiasäästu arvutamise eeskiri¹

Vastu võetud 26.10.2016 nr 65
RT I, 28.10.2016, 18
jõustumine 31.10.2016

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.01.2021	RT I, 29.01.2021, 3	01.02.2021

Määrus kehtestatakse energiamajanduse korralduse seaduse § 18 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Kohaldamisala

Käesoleva määruse nõudeid kohaldatakse:

- 1) energiamajanduse korralduse seaduse § 3 lõigetes 1, 3, 5 ja 9, § 16 lõikes 2 ja § 25 lõikes 1 sätestatud dokumentide või nende eelnõude koostamisel;
[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]
- 2) poliitikameetme tulemusena saavutatud energiasäästu arvutamisel ja prognoositava energiasäästu andmete avaldamisel energiamajanduse korralduse seaduse § 24 lõike 4 alusel.

§ 2. Terminid

Käesolevas määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) kohustatud isik – eraõiguslik juriidiline isik, milles riigil on enamusotsustusõigus ja kes osaleb energiamajanduse korralduse seaduse § 16 lõike 2 alusel kehtestatud energiasäästukohustuse jaotuskavas määratud üldise energiasäästukohustuse täitmisel;
[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]
- 2) standard – standard toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses;
- 3) säästu eluiga – ajavahemik, millal energiasäästu meede võimaldab täiendava olulise tegevuseta energiasäästu;
- 4) tehniline norm – tehniline norm toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses.

2. peatükk Energiasäästu arvutamine

1. jagu Energiasäästu arvutamise üldised alused

§ 3. Energiasäästu arvutamise meetodid

Energiasäästu koordinaator, avaliku sektori rakendusasutus, volitatud isik, kohustatud isik või osalev isik peavad energiamajanduse korralduse seaduse §-de 14 ja 15 rakendamisel ning § 17 punktide 2–7 kohaste poliitikameetmete tulemusel saavutatava energiasäästu arvutamisel kasutama üht või mitut järgmistest energiasäästu arvutamise meetoditest:

- 1) eeldatava säästu meetod;
- 2) mõõdetud säästu meetod;
- 3) suhtelise säästu meetod;
- 4) küsitluse alusel määratud säästu meetod.

§ 4. Eeldatava säästu meetod

Energiasäästu arvutamisel eeldatava säästu meetodiga võetakse aluseks sõltumatult jälgitud energiatõhususe parandamise tulemused samalaadsetes käitistes ja järgitakse eelhindamise arvutusmeetodi rakendamise üldiseid põhimõtteid.

§ 5. Mõõdetud säästu meetod

Meetme või meetmepaketi kasutuselevõtu tulemusena saavutatava energiasäästu arvutamiseks mõõdetud säästu meetodil määratakse energiasääst tegeliku energiakasutuse registreerimisega, võttes arvesse selliseid tarbimist mõjutada võivaid tegureid nagu täiendavus, kasutamise määr, tootmistase ja ilmastik, ning järgitakse järelhindamise arvutusmeetodi rakendamise üldiseid põhimõtteid.

§ 6. Suhtelise säästu meetod

- (1) Suhtelise säästu meetodi rakendamisel kasutatakse energiasäästu arvutamiseks hinnangulisi tehnilisi andmeid.
- (2) Suhtelise säästu meetodit võib kasutada ainult juhul, kui:
 - 1) seade asendatakse sellisega, millel on teistsugune energiatarbimine kui sellel seadmel, mille säästu on sõltumatult mõõdetud;

2) sellised andmed saadakse tehnilises normis või standardis määratud meetodite ja võrdlusaluste alusel kvalifitseeritud või akrediteeritud eksperdiilt, kes on sõltumatu kohustatud, osalevast või volitatud isikust;

3) usaldusväärsete mõõtmisandmete saamine konkreetse käitise puhul on ebasproportsionaalselt keeruline või kallis.

§ 7. Küsitluse alusel määratud säästu meetod

(1) Küsitluse alusel määratud säästu meetodi rakendamisel määratakse kindlaks tarbija reaktsioon nõustamisele, teavituskampaaniale, märgistamis- ja sertifitseerimissüsteemile või nutiarvesti kasutuselevõtule ning selle tulemusena avalduv energiasääst.

(2) Küsitluse alusel määratud säästu meetodit võib kasutada ainult tarbijakäitumise muutumisest tuleneva energiasäästu puhul.

(3) Küsitluse alusel määratud säästu meetodit ei või kasutada poliitikameetme või üksikmeetme puhul, millega tekib energiasääst toote või lahenduse füüsilisest paigaldamisest.

§ 8. Energiasäästu arvutamise alused

(1) Energiasäästu koordinaator, avaliku sektori rakendusasutus, volitatud isik, kohustatud isik või osalev isik kohaldab energiamajanduse korralduse seaduse §-de 14 ja § 15 rakendamisel ning energiamajanduse korralduse seaduse § 17 punktide 2–7 kohase poliitikameetme tulemusel saavutatava energiasäästu arvutamisel käesoleva paragrahvi lõigetes 2–12 sätestatud.
[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(2) Sõidukite või toodete energiasäästu arvutamisel võib arvesse võtta ainult sellist energiasäästu:

1) mis ületab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (ELT L 111, 25.04.2019, lk 13), uutele sõiduautodele ja uutele väikestele tarbesõidukitele kehtivate Euroopa Liidu heitenormide tulemusel tekkinud energiasäästu;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

2) [kehtetu - RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

3) mis ületab tootele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ, 21. oktoober 2009, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10–35), rakendusmeetmega kehtestatud miinimumnõudeid.

(2¹) Tõhusamate toodete ja sõidukite kasutuselevõttu kiirendavate poliitikameetmete puhul võib arvestada meetmete tulemusena saavutatud energiasäästu täies ulatuses, kui on tõendatud, et toode või sõiduk võetakse kasutusele enne kasutuses oleva toote või sõiduki eeldatava keskmise kasutusea möödumist või enne tavapärasel väljavahetamisega ning kiirendatud kasutuselevõttust tulenev energiasääst arvestatakse üksnes selle aja kohta, mis eelneb väljavahetatava toote või sõiduki eeldatava keskmise kasutusea möödumisele.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(3) Piirkondade vaheliste kliimaatiliste erinevuste arvestamisel arvutatakse energiasääst ümber standardväärtusele või määratakse erinev energiasäästu arvutamise meetod tulenevalt piirkondade vahelistest erinevustest.

(4) Arvestatud energiasäästu osas peab olema võimalik tõestada, et kohustatud, osaleva või volitatud isiku tegevus on väidetava arvestatud energiasäästu saavutamise seisukohast oluline.

(4¹) Lõikes 4 nimetatud olulisuse kindlakstegemisel tuleb hinnata, kuidas energiatarbimine ja -nõudlus muutuks ilma poliitikameetmet rakendamata, võttes arvesse energiatarbimise suundumused, tarbijate käitumise muutumise, tehnika arengu ning muudest meetmetest tulenevad muutused.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(5) Üksikmeetme tulemusel saavutatavat energiasäästu võib arvestada ainult ühe volitatud isiku või avaliku sektori rakendusasutuse poolt ellu viidava üksikmeetme tulemusel saavutatava energiasäästu arvutamisel või kohustatud isiku kohustuse täitmisel.

(6) Energiasäästu arvutamisel võetakse arvesse säästu eluiga ja säästu aja jooksul kahanemist. Seda võib teha:

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

1) kõikide üksikmeetmete energiasäästu, mis saavutatakse üksikmeetme rakenduskäitumise ja 2030. aasta 31. detsembri vahel, liitmisel;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

2) muud energiasäästu arvutamise meetodit rakendades, mille tulemusena saadakse hinnanguliselt sama suur summaarne energiasääst, kui käesoleva lõike punktis 1 kirjeldatud meetodit rakendades.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 2 nimetatud meetodi kasutamisel tuleb tagada, et kasutatava muu meetodiga arvutatud energiasäästu kogusumma ei ületaks seda energiasäästu kogusummat, mis saadakse liites kokku kõikide üksikmeetmete energiasäästu, mis saavutatakse üksikmeetme rakenduskäitumise ja 31. detsembri 2030. aasta vahel.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(8) Saavutatud energiasäästu võrdlemiseks ja võrreldavatesse ühikutesse ümberarvestamiseks kohaldatakse käesoleva määruse lisas sätestatud ümberarvestustegureid ja kütuste kütteväärtuseid.

(9) Hoonete välispinnal või sees väikesemahuliste taastuvenergia tehnoloogiate kasutuselevõtmise edendamise poliitikameetmete tulemusena saavutatud energiasääst võetakse arvesse, kui energiasääst on arvestatud suhtelise või mõõdetud säästu meetodil.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(10) Energiasäästuna ei arvestata säästu, mis tuleneb Euroopa Liidu õiguse rakendamisest, välja arvatud juhul, kui energiasääst saavutatakse poliitikameetmega, mille tulemusel saavutatakse energiasääst läbi hoonete renoveerimise.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(11) Energiasäästu arvutamisel võetakse arvesse poliitikameetmed ja üksikmeetmed, mille tulemusena tekib kontrollitav lõpptarbimise energiasääst.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(12) Energiasäästu arvutamisel võetakse arvesse poliitikameetmed, mille eesmärk on edendada suurema energiatõhususe tasemega tooteid ja teenuseid.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

§ 9. Riiklike maksude tulemusena avalduva energiasäästu arvutamise alused

(1) Energiamaajanduse korralduse seaduse § 17 punkti 1 kohase poliitikameetme tulemusel saavutatava energiasäästu arvutamisel kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 2–5 loetletud põhimõtteid.

(2) Arvesse võetakse ainult sellisest maksustamispoliitika vahendist saadud energiasäästu, mis ületab nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivis 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (ELT L 283, 31.10.2003, lk 51–70), või nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivis 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1–118), nõutud energia minimaalse maksustamise taseme abil saavutatud energiasäästu.

(3) Mõju hindamiseks kasutab energiasäästu koordinaator ajakohaseid ja statistiliselt esinduslikke kütuse ja energia hinnaelastsuse andmeid.

(4) Kaasnevate maksustamispoliitika vahendite, eelarvepoliitilise meetme või fondi sissemaksete energiasääst arvestatakse eraldi.

(5) Energiasäästu võrdlemiseks ja võrreldavatesse ühikutesse ümberarvestamiseks kohaldatakse käesoleva määruse lisas sätestatud ümberarvestustegureid.

2. jagu

Poliitikameetme energiasäästu arvutamise meetodid

§ 10. Energiasäästu arvutamise meetodi valik

(1) Energiasäästu arvutamise meetodi valiku teeb energiasäästu koordinaator.

(2) Energiasäästu koordinaator eelistab meetodit, mille puhul on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) meetod on määratud tehnilises normis või standardis;
- 2) meetodit on varem kasutatud või kirjeldatud sõltumatus teaduspublikatsioonis või uuringus;
- 3) meetodi kasutamist soovib Euroopa Komisjon;
- 4) meetodi sobivust on kinnitanud sõltumatu asjatundja või audiitor.

3. jagu

Energiasäästu arvestamise eritingimused

§ 11. Kohustatud isiku energiasäästu arvestamise eritingimused

Kohustatud isiku aasta kestel saavutatud energiasäästu arvestatakse nii, nagu oleks see saavutatud arvutamisele eelneva nelja või järgneva kolme aasta jooksul.

§ 12. Energiasäästu saavutamine energia muundamisel ja edastamisel

Üldise energiasäästukohustuse vähendamisel energiamaajanduse korralduse seaduse § 15 lõike 1 punkti 2 alusel arvestatakse energiasäästu, kui nende meetmete tulemusena täidetakse:

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

- 1) energiamaajanduse korralduse seaduse § 7 lõigetes 1 ja 2, § 8 lõikes 4, § 9 lõigetes 1 ja 3 ning § 10 lõike 1 punktis 2 sätestatud asjakohaseid nõudeid;
- 2) elektriturseaduse §-des 43–54, §-s 66, § 70 lõikes 6 ja § 71 lõikes 4 sätestatud asjakohaseid nõudeid;
- 3) maagaasiseaduse § 37 lõike 4 punktides 4 ja 6 sätestatud asjakohaseid nõudeid;
- 4) Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2003. aasta määruse nr 184 „Võrgueeskiri” §-des 46–62 sätestatud asjakohaseid nõudeid.

3. peatükk

Energiasäästu arvutamise meetodist teavitamine

§ 13. Energiasäästu arvutamise meetodist teavitamine

(1) Euroopa Komisjoni teavitamist energiasäästu arvutamise meetodist korraldab energiasäästu koordinaator.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamisel energiamaajanduse korralduse seaduse § 17 punktide 2–7 kohase poliitikameetme energiasäästu arvutamise meetodist edastatakse vähemalt alljärgnev teave:

- 1) kohustatud, osalev või volitatud isik või avaliku sektori rakendusasutus;
- 2) poliitikameetme või üksikmeetme sihtgrupp või sihtsektorid;
- 3) [kehtetu - RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

3¹) üldise energiasäästukohustuse maht vastavalt energiamaajanduse korralduse seaduse § 14 lõikele 2¹;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

3²) poliitikameetme nimetus, liik, kirjeldus ja meetme rakendamise eeldatavalt saadav kumulatiivne energiasäästu kogus;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

4) [kehtetu - RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

5) [kehtetu - RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

5¹) poliitikameetmega ette nähtud üksikmeetmete nimekiri;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

6) arvutusmeetod, täiendavuse ja olulisuse määramise viis ning millist meetodit ja võrdlusaluseid kasutatakse hinnangulise eeldatava ja suhtelise energiasäästu määramiseks;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

7) meetme tulemusena avalduva säästu eluiga ja selgitus, kuidas seda arvutatakse või millel see põhineb;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

8) riigisisese kliimaatilise erinevuse arvestamiseks valitud lähenemisviis;

9) kvaliteedistandardid;

10) ülevaade järelevalve- ja kontrollisüsteemidest ning selgitus, kuidas on tagatud nende sõltumatus kohustatud, osalevast ja volitatud isikust.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

11) [kehtetu - RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

12) [kehtetu - RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamisel energiamajanduse korralduse seaduse § 17 punkti 1 kohase poliitikameetme energiasäästu arvutamise meetodist edastatakse vähemalt alljärgnev teave:

1) poliitikameetme sihtgrupp või sihtsektorid ja maksumaksjate segment;

2) meetme eest vastutav avaliku sektori rakendusamet;

3) eeldatavalt saavutatav sääst;

4) maksustamismeetme kestus;

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

5) arvutusmeetodi kirjeldus ja hinnaelastsuse kasutamine ning teave selle kohta, kuidas need on määratud.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(4) Energiamajanduse korralduse seaduse § 3 lõike 1 alusel koostatavas esimeses riiklikus energiatõhususe tegevuskavas antakse ülevaade käesoleva määruse § 8 lõike 6 punkti 2 alusel rakendatavatest meetoditest energiasäästu meetme eluea arvutamisel, ja meetmetest, mis tagavad käesoleva määruse § 8 lõike 6 punktides 1 ja 2 sätestatud nõuete täitmise.

4. peatükk

Poliitikameetmete seire korraldamine

§ 14. Poliitikameetmete seire korraldamise alused

(1) Energiasäästu koordinaator kogub teavet poliitikameetmete rakendamise kohta energiasäästukohustuse jaotuskavas nimetatud avaliku sektori rakendusametusest ja volitatud isikult. Kogutav teave on aluseks energiasäästu koordinaatori koostatavatele aruannetele. Kogutav teave peab olema esitatud ja säilitatud kirjalikku taasesitamist ja andmete elektroonilist kasutamist võimaldavas vormis.

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

(2) Energiasäästu koordinaator korraldab tootele, teenusele ja paigaldamisele kehtivatest kvaliteedistandarditest info levitamist. Kui selliseid standardeid ei ole, teeb energiasäästu koordinaator kohustatud isikuga, osaleva isikuga või volitatud isikuga koostööd kvaliteedistandardite kehtestamiseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1–56), muudetud direktiividega 2013/12/EL (ELT L 141, 28.05.2013, lk 28–29), (EL) 2018/844 (ELT L 156, 19.06.2018, lk 75–91), (EL) 2018/2002 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 210–230) ja (EL) 2019/944 (ELT L 158, 14.06.2019, lk 125–199) ning määrustega (EL) 2018/1999 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1–77) ja (EL) 2019/826 (ELT L 137, 23.05.2019, lk 3–9).

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]

Lisa Energia lõpptarbimises kasutatavate kütuseliikide kütteväärtused ja ümberarvutustegurid

[RT I, 29.01.2021, 3 - jõust. 01.02.2021]